

POSTANOWIENIE

Dnia 11 września 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Janusz Niczyporuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marcin Łochowski

SSN Adam Redzik

w sprawie z odwołania M. M.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr (...) z dnia 30 października 2017 r.

w przedmiocie sprzeciwu wobec pełnienia obowiązków sędziego przez asesora sądowego w sądzie powszechnym,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 11 września 2019 r.,

umarza postępowanie.

UZASADNIENIE

Krajowa Rada Sądownictwa uchwałą z dnia 30 października 2017 r., nr [...] działając na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 2a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 976 z późn. zm.; dalej: ustawa o KRS), wyraziła sprzeciw wobec pełnienia obowiązków sędziego przez M. M. C. - asesora sądowego w Sądzie Rejonowym w W.. (skarżąca).

Z uzasadnienia uchwały wynika, że decyzją z 18 września 2017 r. Minister Sprawiedliwości mianował skarżącą asesorem sądowym w Sądzie Rejonowym w W. na czas nieokreślony poczynszy od dnia 21 września 2017 r. Następnie, 13 października 2017 r. Minister Sprawiedliwości przekazał Krajowej Radzie Sądownictwa uwzględniający skarżącą wykaz mianowanych przez Ministra

Sprawiedliwości asesorów sądowych. Informacje o skarżącej z Krajowego Rejestru Karnego przekazane zostały przez Ministra Sprawiedliwości do Krajowej Rady Sądownictwa 19 października 2017 r. Dostęp do dokumentacji w systemie teleinformatycznym Krajowa Rada Sądownictwa uzyskała 23 października 2017 r.

Zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa po zapoznaniu się ze zgromadzonymi w sprawie materiałami postanowił podczas posiedzenia, które odbyło się 30 października 2017 r. pozostawić rozstrzygnięcie w przedmiocie pełnienia obowiązków sędziego przez M. M. C. do decyzji Krajowej Rady Sądownictwa (głosowanie zapadło bezwzględną większością głosów). W ocenie Krajowej Rady Sądownictwa w dokumentacji skarżącej brak było aktualnego zaświadczenia lekarskiego i zaświadczenia psychologicznego, które potwierdzałyby zdolność do pełnienia przez nią obowiązków sędziego, ze względu na stan zdrowia.

M. M. C. uchwałę z dnia 30 października 2017 r. nr [...] zaskarżyła w całości wnosząc o jej uchylenie oraz zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Zaskarżonej uchwale zarzuciła sprzeczność z prawem w rozumieniu art. 44 ust. 1 ustawy o KRS, poprzez naruszenie:

1. art. 106i § 8 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2001 r. Nr 98, poz. 1070 z późn. zm.: dalej p.u.s.p.), poprzez błędną jego wykładnię i uznanie, że wskazany w tym przepisie miesięczny termin na „złożenie sprzeciwu” odnosi się jedynie do kwestii podjęcia uchwały w tym przedmiocie, podczas gdy prawidłowa wykładnia przepisu prowadzi do wniosku, że termin odnosi się do całokształtu czynności związanych „z wyrażeniem sprzeciwu”; obejmuje więc przynajmniej doręczenie uchwały prezesowi właściwego sądu w systemie informatycznym;

2. art. 7 Konstytucji RP i art. 3 ust. 1 pkt 2a ustawy o KRS, poprzez ich błędne zastosowanie i przyjęcie, że Krajowa Rada Sądownictwa jest upoważniona do badania prawidłowości aktu mianowania asesora sądowego w sądzie powszechnym, podczas gdy powyższy przepis w powiązaniu z zasadą legalizmu upoważnia Krajową Radę Sądownictwa wyłącznie do pośredniego powierzenia już mianowanemu asesorowi sądowemu wykonywania obowiązków sędziego;

3. art. 15 ust. 5 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2017 r., poz. 1139; dalej: nowelizacja) poprzez jego niezastosowanie i uznanie, że także asesor sądowy, który ukończył aplikację sędziowską w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury przed wejściem w życie nowelizacji winien przedstawić przed mianowaniem nowe zaświadczenie lekarskie i zaświadczenie psychologiczne;

4. naruszenie art. 106h p.u.s.p. w zw. z art. 61 § 1 pkt 1-4 p.u.s.p., poprzez przyjęcie, że brak w osobowych aktach skarżącej zaświadczenia lekarskiego i zaświadczenia psychologicznego wydanych na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 września 2014 r. w sprawie badań lekarskich i psychologicznych kandydatów do objęcia urzędu sędziego (Dz.U. z 2014 r., poz. 1293 z późn. zm.; dalej: rozporządzenie z dnia 19 września 2014 r.) oznacza, iż jest ona niezdolna do pełnienia obowiązków sędziego ze względu na stan zdrowia, zwłaszcza w sytuacji, w której Krajowa Rada Sądownictwa dysponowała nie tylko zaświadczeniem lekarskim i zaświadczeniem psychologicznym, które wydane zostały na podstawie poprzednio obowiązującego rozporządzenia (i które z uwagi na treść zarzutu naruszenia art. 15 ust. 5 nowelizacji było wystarczające), ale i aktualnych na datę mianowania badań wstępnych medycyny pracy zleconych przez Sąd Rejonowy w W..

5. § 6 ust. 1 rozporządzenia z dnia 19 września 2014 r. poprzez jego błędne zastosowanie i przyjęcie, że w niniejszej sprawie zachodzi „inne postępowanie” w rozumieniu tego przepisu, podczas gdy z art. 15 nowelizacji wynika, że jest to to samo postępowanie - zmierzające do powołania na stanowisko asesora sądowego, a ostatecznie do powołania na stanowisko sędziego sądu powszechnego;

6. treści rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 marca 2002 r. w sprawie badań lekarskich i psychologicznych kandydatów do objęcia urzędu sędziego (Dz.U. z 2002 r. Nr 26, poz. 263), poprzez jego niezastosowanie i uznanie, że załączone do akt osobowych skarżącej zaświadczenia lekarskie i psychologiczne utraciły ważność;

7. art. 187 Konstytucji RP, poprzez przyjęcie, że akt prawa rangi rozporządzenia (rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 września 2014 r.) ma pierwszeństwo nad przepisami ustawy (art. 15 ust. 5 nowelizacji);

8. art. 29 ust. 1 ustawy o KRS, poprzez jego niezastosowanie i nieuznanie skarżącej za uczestnika postępowania przed Krajową Radą Sądownictwa, pomimo, że sprawa miała charakter indywidualny, jak również dotyczyła indywidualnych praw i obowiązków skarżącej, a w konsekwencji naruszenie:

1. art. 29 ust. 2 ustawy o KRS, poprzez jego niezastosowanie i niezawiadomienie skarżącej o terminie posiedzenia, na którym miała być rozpatrywana jej sprawa,

2. art. 33 ust. 1 i ust. 2 ustawy o KRS, poprzez jego niezastosowanie i niewezwanie skarżącej do udzielenia wyjaśnień przed Krajową Radą Sądownictwa czy też do przedłożenia dodatkowych dokumentów;

3. art. 30 ust. 1 ustawy o KRS, poprzez jego niezastosowanie i niezarządzenie przez Przewodniczącego uzupełnienia dokumentów sprawy o nowe zaświadczenie lekarskie i zaświadczenie psychologiczne skarżącej;

4. art. 32 Konstytucji RP, tj. zasady równego traktowania, albowiem wszyscy asesory sądowi, którzy ukończyli aplikację sędziowską w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, w stosunku do których został uchylony sprzeciw, przedstawili Krajowej Radzie Sądownictwa zaświadczenia lekarskie i zaświadczenia psychologiczne wydane już po podjęciu uchwały wyrażającej sprzeciw, zaś z uzasadnienia wynika, że dla niezłożenia sprzeciwu konieczne było przedstawienie przez skarżącą zaświadczeń aktualnych na dzień mianowania, co jak się okazuje - nie było przez Krajową Radę Sądownictwa wymagane celem powierzenia asesorom obowiązków sędziego.

W odpowiedzi na odwołanie Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa wniósł o jego oddalenie.

Pismem z 19 listopada 2018 r. Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa przesłał odpis uchwały z dnia 25 lipca 2018 r. nr [X], z której wynika, że na skutek ponownego rozpatrzenia sprawy Krajowa Rada Sądownictwa uchyliła uchwałę z dnia 30 października 2017 r. nr [...].

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Unormowana przepisem art. 45 ust. 1 ustawy o KRS instytucja ponownego rozpoznania sprawy zbliżona jest do instytucji wznowienia postępowania. Zgodnie z powołanym przepisem w przypadku ujawnienia nowych okoliczności Krajowa Rada Sądownictwa może z urzędu lub na wniosek uczestnika postępowania ponownie rozpatrzyć sprawę. Konieczne jest zatem spełnienie przesłanki, jaką jest ujawnienie nowych okoliczności. Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego za nowe okoliczności uznać można zarówno te, które istniały w trakcie poprzedniego rozpoznawania sprawy, lecz nie były znane Krajowej Radzie Sądownictwa lub uczestnikom postępowania, jak i okoliczności zaistniałe już po zakończeniu postępowania, a dotyczące istoty sprawy i mogące mieć wpływ na sposób jej rozstrzygnięcia (wyrok Sądu Najwyższego z 22 listopada 2013 r., III KRS 224/13; wyrok Sądu Najwyższego z 9 sierpnia 2012 r., III KRS 18/12).

Krajowa Rada Sądownictwa działając z urzędu na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 2a w zw. z art. 45 ust. 1 ustawy o KRS, w wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy, uchwałą nr [X] z dnia 25 lipca 2018 r. uchyliła poprzedzającą ją uchwałę z 30 października 2017 r. nr [...], ze względu na wydany przez Sąd Najwyższy 15 marca 2018 r. wyrok w sprawie o sygn. akt III KRS [Z] - uchylający uchwałę Krajowej Rady Sądownictwa dotyczącą wyrażenia sprzeciwu wobec pełnienia obowiązków sędziego przez asesora sądowego. Powyższe stanowiło nową okoliczność w sprawie. W zaistniałych okolicznościach, uznano, że brak jest podstaw do wyrażenia sprzeciwu wobec skarżącej i w trakcie posiedzenia Krajowej Rady Sądownictwa 25 lipca 2018 r. jednogłośnie, przy braku głosów „przeciw” i głosów „wstrzymujących się”, oddano 13 głosów „za”.

Sąd Najwyższy wskazuje, że uchwała Krajowej Rady Sądownictwa z 27 lipca 2018 r. nr [Y] w pełni uwzględniająca żądanie skarżącej jest rozstrzygnięciem kończącym postępowanie w sprawie. Powołując się zatem na art. 355 § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy wyjaśnia, że postanowienie o umorzeniu postępowania wydać należy, jeżeli powód cofnął pozew ze skutkiem prawnym lub jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne.

Kodeks postępowania cywilnego nie precyzuje przy tym okoliczności, w których postępowanie ulega umorzeniu. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się jednak, że ze względu na uprawomocnienie się uchwały, na skutek której z obrotu prawnego wyeliminowana zostaje poprzedzająca ją uchwała, od której złożono odwołanie, gdzie żądanie strony zostało uwzględnione, postępowanie należy umorzyć (postanowienie Sądu Najwyższego z 12 lutego 2019 r., I NO 22/18; postanowienie Sądu Najwyższego z 20 marca 2014 r., III KRS 5/14). Postępowanie takie należy umorzyć z powodu niedopuszczalności wydania wyroku z uwagi na następczy brak substratu zaskarżenia powstały wskutek uchylenia zaskarżonej uchwały przez uprawniony organ (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 sierpnia 2013 r., III ZS 11/13).

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy doszedł do wniosku, że rozpatrywanie odwołania w tej sprawie stało się niedopuszczalne wobec prawomocności uchwały uchylającej zaskarżoną uchwałę i na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. oraz art. 44 ust. 3 ustawy o KRS umorzył postępowanie w niniejszej sprawie.